

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci Pavly Jenkové

Název práce: Náročné životní situace, se kterými se setkávají uprchlíci z Afghánistánu žijící v České republice

Škola: Evangelická teologická fakulta, Univerzita Karlova v Praze

Vedoucí práce: Mgr. Lucie Hubertová

Pavla Jenková se ve své práci věnuje velmi aktuálnímu tématu uprchlictví. Toto téma je vzhledem k četným válečným konfliktům aktuální celosvětově, v naší republice se jedná o poměrně nový fenomén, o to důležitější je věnovat mu pozornost.

Jak autorka uvádí, tématu se věnuje dlouhodobě – již v absolventské práci se zaměřila na problematiku uprchlíků, a to irácké národnosti. Autorka si v teoretické i praktické části práce vytyčuje řadu cílů (jsou uvedeny v úvodu práce), lze je shrnout takto:

1/popsat současnou situaci v Afganistánu, včetně politické situace a kulturního a náboženského pozadí,

2/popsat náročné životní situace obecně uprchlíků jak v rodné zemi před útekem, tak během útěku a při pobytu v hostitelské zemi,

3/v praktické části si vytyčuje za cíl zmapovat prostřednictvím dotazníkového šetření konkrétní náročné životní situace, se kterými se setkali či setkávají afghánští uprchlíci žijící v ČR,

4/poslední cíl autorky je porovnat výsledky dotazníkového šetření od uprchlíků z Iráku a Afhanistánu.

Graficko-formální a jazyková stránka

Práce má velice dobrou jazykovou úroveň. Logické je rozdělení práce na teoretickou a praktickou část. Kvalitní je i z hlediska grafického uspořádání. Rozsah práce-78 stran a 17 stran příloh splňuje kritérium pro rozsah bakalářské práce (přílohy by měly být číslovány samostatně). V práci jsou adekvátně citovány zdroje.

Podklady-vhodnost pro téma a kvalita zpracování

Autorka čerpá z 20 tištěných a 6 elektronických zdrojů, které jsou k tématu relevantní. Předností práce je, že je v ní citováno i ze zahraničních odborných časopisů (The Lancet, American Journal of Psychotherapy), což je vzhledem k tématu naprosto nutné. Autorka tak prokazuje schopnost pracovat s cizojazyčnými původními texty.

Analytická, kritická, reflektující úroveň tvůrčího zpracování práce

Teoretická část práce je dostačující, autorka prokazuje schopnost zpracovat literární rešerši, která splňuje cíl 1/ 0z úvodu posudku. Úvodní část práce věnující se situaci v Aghanistánu je zpracována kvalitně (do kapitoly 2.), od kapitoly 3. se autorka věnuje jednak jednotlivým náročným situacím, se kterými se uprchlíci setkávají, jednak problematice uprchlictví a azylové proceduře, včetně právního zakončení. Jedná se o jakousi „směs“ témat s názvem „Být uprchlíkem“ pojednanou z různých úhlů pohledu, kterou by bylo vhodné zřetelněji oddělit. Problematice vymezení pojmu uprchlík a legislativy s tím spojené bych příklad doporučovala věnovat velmi stručnou samostatnou kapitolu. Zcela mi schází v teoretické části

konkrétní vymezení termínu náročné životní situace uprchlíků, s kterým autorka operuje dokonce v názvu práce. Je sice pravda, že tyto náročné životní situace lze vyhledat jak v kapitole 3. Být uprchlíkem, tak v kapitole 4. Psycho-sociální následky uprchlictví, ale je nutno je vyhledávat tzv. mezi řádky a mezi četnou další problematikou. Cíl 3/ tedy autorka sice splnila, ale s výhradou. Je nutno ale ocenit snahu, byť nedotaženou, o zpracování značně rozsáhlé problematiky. Působivé jsou zejména autentické výpovědi afghánských uprchlíků, které autorka získala a ilustruje jimi tu kterou problematiku (podkap. 3.4.1 Azylová procedura, 3.4.1.2 Pobytové středisko, 3.5.4 Problémy s komunikací.....).

V praktické části sl. Jenková využila již ověřený dotazník, který vytvořila za účelem sběru dat při mapování náročných životních situací iráckých uprchlíků. V praktické části správně vymezuje klíčové pojmy, zdůvodňuje využití dotazníkového šetření včetně anonymní administrace dotazníku prostřednictvím spolupracovníka afghánské národnosti. Volí vhodnou metodu vyhodnocení dotazníku – u otázek uzavřených uvádí počty respondentů dle odpovědi, u otevřených otázek přiřazuje odpovědi do tématických kategorií. Část otázek nesouvisí přímo s náročnými životními situacemi, ale dotazuje se na způsoby zvládnání a zdroje pomoci (například otázka č.5–*Co Vám pomáhalo během cesty do České republiky se potížemi vyrovnat?*, otázka č. 9–*Věděl (a) jste o možnosti odborné psychologické pomoci v přijímacích/ pobytovém středisku* nebo otázka č. 10. *Využil jste této pomoci ?* a dále např. otázka č. 11., 12.). Pro případné budoucí využití by bylo vhodné na základě získaných zkušeností dotazník částečně přepracovat tak, aby skutečně mapoval zejména náročné situace a to více do hloubky.

V kapitole 9. Porovnání výzkumů autorka srovnává výsledky z dotazníkového šetření u iráckých a afghánských uprchlíků. Vzhledem k velmi malému vzorku respondentů z obou skupin(15 a 15) lze provádět takováto srovnávání pouze jako orientační či předběžná šetření, na to ale autorka správně upozorňuje.

Práce přináší některé zajímavé dílčí poznatky, bylo by vhodné na ni budoucnu navázat, ale lépe zpracovat metodiku výzkumu.

Shrnutí: Práce je z formálního hlediska bez závažných pochybení, autorka s dílčími výhradami naplňuje cíle, stanovené v úvodu. I přes limity, které má praktická část (malý vzorek respondentů, dotazník mapuje náročné životní situace uprchlíků pouze částečně, spíše mapuje dílčí problémy spojené s náročnými životními situacemi uprchlíků) lze práci doporučit k obhajobě. Práci hodnotím stupněm C-dobře.

Otázky obhajobě: 1/ Na straně 58 uvádíte, že během cesty z Afghánistánu se 5 respondentů nesešlo s žádnými problémy. Můžete popsat, jakou obvyklou cestu a způsob dopravy volí uprchlíci, když opouštějí Afghánistán ? Měla jste možnost o tomto výsledku ve svém šetření s afghánskými uprchlíky diskutovat?

2/ Jak byste mohla rozpracovat dotazník, abyste podrobněji zmapovala náročné životní situace, do kterých se uprchlíci z Afghánistánu dostávají (nebo z jiných zemí, stížených válečným konfliktem? Jak byste při tvorbě revidovaného dotazníku využila zkušeností, které jste získala při psaní bakalářské práce?

V Praze dne 10. 1. 2010

Mgr. Lucie Hubertová